

Evropska komisija

Novi strategiji za zdravstveno varstvo živali za Evropsko Unijo (2007–2013) *„Bolje preprečiti kot zdraviti“*

Niti Evropska komisija niti osebe, ki delujejo v njenem imenu, niso odgovorne za morebitno uporabo navedenih informacij.

Europe Direct je služba za pomoč pri odgovorih na vprašanja v zvezi z Evropsko unijo

Nova brezplačna telefonska številka*:

00 800 6 7 8 9 10 11

* Nekateri operaterji mobilne telefonije ne dovoljujejo vzpostavitve zveze na številko 00800 ali pa te klice zaračunavajo.

Veliko dodatnih informacij o Evropski uniji je na voljo na spletu.
Do njih lahko pristopate s pomočjo strežnika Europa (<http://europa.eu>).

Katalogni zapis lahko najdete na koncu te publikacije.

Luxembourg: Urad za uradne publikacije Evropskih skupnosti, 2007

ISBN 978-92-79-06859-1

© Evropske skupnosti, 2007
Ponatis je dovoljen ob navedbi vira.

PRINTED IN BELGIUM

Evropska komisija

Novi strategiji za zdravstveno varstvo živali za Evropsko Unijo (2007–2013) *„Bolje preprečiti kot zdraviti“*

SPOROČILO KOMISIJE SVETU, EVROPSKEMU PARLAMENTU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ

COM 539 (2007)

Generalni direktorat
za zdravje in varstvo potrošnikov

Predgovor

Z veseljem pozdravljam začetek strategije Evropske komisije za zdravstveno varstvo živali. Komisija je prvič določila strateške cilje za zdravstveno varstvo živali za naslednjih šest let.

Rad bi se zahvalil vsem, ki so prispevali k strategiji, zlasti Evropskemu parlamentu, prvič zato, ker je Komisijo spodbudil k izvedbi ocene politike Skupnosti na področju zdravstvenega varstva živali, in drugič za njegovo finančno pomoč.

Ta strategija je bila oblikovana na podlagi neodvisne ocene politike Skupnosti na področju zdravstvenega varstva živali. Ocena je proučila, kje in kako je možno izboljšati naše sedanje sisteme in pristop. Veseli me, da je posvetovanje o poročilu o oceni privabilo številne prispevke.

4

V zadnjih letih je zdravstveno varstvo živali v Skupnosti bistveno napredovalo. Razdrobljen nacionalni pristop k nadzoru bolezni je postopoma nadomestilo napredno usklajevanje ukrepov za zdravstveno varstvo živali in sistemov spremljanja, diagnosticiranja in nadzora bolezni.

Zdaj imamo popolnoma usklajen pravni okvir EU za trgovino z živimi živalmi in proizvodi iz živali. Dodana vrednost tega okvira je vse jasnejša, saj je bistveno prispeval k izkoreninjenju mnogih resnih bolezni ter omogočil primerno in, kar je še pomembneje, varno delovanje notnega trga živali in proizvodov iz živali.

Zdravstveno varstvo živali je skrb vseh evropskih državljanov. Ta skrb ni povezana samo z javnim zdravjem in varnostjo živil, temveč tudi z ekonomskimi stroški, ki jih lahko povzročijo izbruhi bolezni živali, in razmisleki glede dobrega počutja živali, vključno s posledicami nadzora bolezni.

Ocena potrjuje stabilen napredek v preteklih letih. Poročilo vključuje pomembna priporočila za prihodnost, in sicer potrebo po jasnih strateških ciljeh, delitev odgovornosti in stroškov ter določanje prednostnih nalog za ukrepe EU na podlagi pregledne ocene tveganj za javno zdravje ter zdravje in dobro počutje živali.

To sporočilo prilagaja pristop Komisije k tem izzivom. Določa zavezo za razvoj politik in doseganje rezultatov v partnerstvu z zainteresiranimi stranmi.

- Proizvajalci, potrošniki in druge zainteresirane strani bodo imeli ključno vlogo pri določanju ukrepov EU na področju zdravstvenega varstva in dobrega počutja živali.
- Ponovni poudarek na ukrepih za preprečevanje bolezni bo zagotovil pobudo za zmanjšanje tveganj za zdravje in dobro počutje živali.
- Nadzor uvoza v EU za ugotavljanje tveganj bo zmanjšal nevarnost vnosa resnejših bolezni živali v Skupnost.
- Večja jasnost o odgovornostih za ukrepe bo prispevala k doseganju dogovorjenih ciljev, pri čemer se bodo stroški razdelili med vse tiste, ki bodo od tega imeli koristi.
- Napredek se bo spremljal dejavno, cilji in kazalci uspešnosti pa bodo določeni že na začetku.

Na kratko, naš cilj je zagotoviti najboljši možni okvir za nadzor bolezni živali v Evropi po načelu „bolje preprečiti kot zdraviti“. Ta pristop prav tako upošteva naše mednarodne zaveze, njegov namen pa je izboljšati skladnost med politiko Skupnosti na področju zdravstvenega varstva živali in drugimi politikami EU.

Komisija priznava, da teh ciljev ne more doseči sama. Če želimo biti uspešni, moramo poglobiti in okrepiti obstoječe medsebojno sodelovanje ter ohraniti učinkovita partnerstva na vseh ravneh.

Vsi zainteresirani v zdravstveno varstvo živali bodo imeli svojo vlogo in odgovornosti pri optimiziranju izvajanja in rezultatov.

Skupaj lahko z okrepljenim zaupanjem pričakujemo bolj ciljno usmerjen in usklajen pristop k vsem vidikom zdravstvenega varstva živali.

Markos Kyprianou,
komisár za zdravje

Vsebina

Predgovor	4
Preambula	7
Strategijo za zdravstveno varstvo živali	8
Akcijski načrt	10
Partnersko sodelovanje	
Obveščanje	
Steber 1	12
Določanje prednostnih nalog posredovanja EU	
Kategorizacija nevarnosti, povezanih z živalmi	
Steber 2	14
Sodoben okvir za zdravstveno varstvo živali	
Enoten in jasnejši zakonodajni okvir	
Razvoj učinkovitega sistema za delitev stroškov in odgovornosti	
Vpliv Skupnosti na mednarodne standarde	
Oblikovanje strategije izvoza na ravni Skupnosti	
Steber 3	19
Preprečevanje in nadzorovanje nevarnosti, povezanih z živalmi, ter pripravljenost na krize	
Podpiranje ukrepov biološke varnosti na kmetijah	
Identifikacija in sledenje	
Boljša biološka varnost na mejah	
Nadzor in pripravljenost na krizo/obvladovanje krize	
Steber 4	24
Znanost, inovacije in raziskave	
Znanost	
Inovacije in raziskave	

6

Preambula

Decembra 2004 je Komisija začela z zunanjim ocenjevanjem, da se dosledno pregledajo rezultati ukrepov EU v zvezi z zdravstvenim varstvom živali in možne usmeritve v prihodnosti. Zaradi spleta okoliščin je bilo treba ponovno oceniti našo politiko:

- glavni elementi obstoječe politike so bili večinoma določeni med leti 1988 in 1995, ko je Skupnost sestavljalo le 12 držav članic;
- pojavili so se novi izzivi. Pojavile so se bolezni, ki pred desetletjem še niso bile znane (primer takšne bolezni je SARS), medtem ko so druge bolezni, kot so slinavka in parkljevka, bolezen modrikastega jezika in aviarna influenza, nedavno privedle do novih izzivov, ki nas opozarjajo, da je tveganje še vedno zelo resno;
- radikalno so se spremenili tudi pogoji trgovanja, pri čemer se je močno povečal obseg trgovine s proizvodi živalskega izvora znotraj EU in s tretjimi državami ter
- znanost, tehnologija in naš institucionalni okvir so se znatno razvili.

7

Zahtevna strategija EU za zdravstveno varstvo živali (2007–2013)

Komisija je na podlagi rezultatov ocenjevanja in posvetovanj z zainteresiranimi stranmi sestavila ta predlog za novo strategijo EU za zdravstveno varstvo živali (2007–2013). To bo omogočilo nadaljnje razprave na medinstitucionalnih forumih EU, Svet in Parlament pa bosta po pričakovanjih svoji mnenji oblikovala do konca tega leta.

Strategija na splošno zajema zahteven šestletni delovni program, njegov cilj pa so jasni rezultati:

- **Določanje prednostnih nalog posredovanja EU**
- **sodoben in ustrezen okvir za zdravstveno varstvo živali;**
- **boljše preprečevanje, nadzorovanje in pripravljenost na krizo;**
- **znanost, inovacije in raziskave.**

Časovni načrt izvajanja vseh specifičnih ukrepov, vključenih v to strategijo, bo odvisen od stališča Sveta in Parlamenta ter od zmogljivosti naših človeških virov.

Strategijo za zdravstveno varstvo živali (2007-2013)

Vizija

Naša vizija je partnersko sodelovanje za izboljšanje preprečevanja težav, povezanih z zdravjem živali, preden se te dejansko pojavijo: „**Bolje preprečiti kot zdraviti**“.

Namen

Strategija zagotavlja usmeritev za razvoj politike na področju zdravstvenega varstva živali, ki temelji na obsežnih posvetovanjih z zainteresiranimi stranmi in trdni zavezi visokim standardom zdravstvenega varstva živali. Olajšala bo določitev prednostnih nalog, ki so v skladu z dogovorjenimi strateškimi cilji, ter revizijo in dogovor o sprejemljivih in ustreznih standardih.

Področje uporabe strategije

Koncept zdravstvenega varstva živali ne zajema samo odsotnosti bolezni pri živalih, temveč tudi pomembno razmerje med zdravjem in dobrim počutjem živali. Prav tako je steber politike Komisije na področju javnega zdravja in varnosti hrane.

8 Strategija zajema zdravje vseh živali v EU, ki se vzrejajo za prehrano, kmetijstvo, šport, kot hišni ljubljenci, za zabavo in v živalskih vrtovih. Prav tako zajema divje živali in živali, uporabljene v raziskavah, v katerih obstaja tveganje, da se bolezen prenese na druge živali ali ljudi. Strategija zajema tudi zdravje živali, ki se prevažajo v, iz ali znotraj EU.

Strategija je namenjena celotni EU, vključno z lastniki živali, veterinarji, dejavnostjo prehranjevalne verige, industrijo na področju zdravstvenega varstva živali, interesnimi skupinami za živali, raziskovalci in učitelji, upravljalnimi telesi za športne in rekreativne organizacije, izobraževalnimi ustanovami, potrošniki, potniki, pristojnimi organi držav članic in institucijami EU.

Strategija gradi na sedanjem pravnem okviru za zdravstveno varstvo živali¹ v EU ter standardih in smernicah Svetovne organizacije za zdravje živali (Mednarodni urad za kužne bolezni živali – OIE). Njen cilj je zagotavljati skladnost z drugimi politikami in mednarodnimi obveznostmi EU. Vodila bo razvoj novih politik ali smernic ter izboljšala obstoječe ureditve na področju zdravstvenega varstva živali v Skupnosti na podlagi znanstvenih ocen tveganja in ob upoštevanju socialnih, ekonomskih in etičnih vidikov. Pomagala bo dosegati visoko raven varstva okolja z obravnavanjem učinkov na okolje pri razvoju okvira politike.

1. Vključno z ukrepi za dobro počutje živali.

Cilji

S strategijo je določenih nekaj zahtevnih ciljev za izboljšanje zdravstvenega varstva živali, ne samo za institucije in vlade EU, temveč za vse državljane.

Cilji strategije so:

cilj 1:

zagotavljati **visoko raven javnega zdravja in varnosti hrane** z zmanjševanjem biološkega² in kemičnega tveganja za ljudi;

cilj 2:

spodbujati zdravstveno varstvo živali s preprečevanjem/zmanjševanjem pojavljanja bolezni živali ter na ta način podpirati **kmetijstvo in gospodarstvo podeželja**;

cilj 3:

izboljšati **gospodarsko rast/kohezijo/konkurenčnost** z zagotavljanjem prostega pretoka blaga in sorazmernega premikanja živali³;

cilj 4:

spodbujati kmetijske prakse in dobro počutje živali⁴, kar v podporo strategije trajnostnega razvoja EU⁵ preprečuje nevarnosti, povezanih z zdravjem živali, in zmanjšuje učinke na okolje.

9

Preprosti in zanesljivi kazalci uspešnosti bodo pomagali meriti napredek proti ciljem strategije, voditi politiko, obveščati o prednostnih nalogah, dodeljevati sredstva in usmerjati razprave. Razvijali se bodo v posvetovanju z zainteresiranimi stranmi, sčasoma pa se bodo tudi izboljšali, saj bodo na voljo boljši veterinarski in drugi podatki. Zajemali bodo „trde“ kazalce zdravstvenega varstva živali (npr. prevalenca bolezni, število odstranjenih živali) in „mehke“ kazalce o zaupanju, pričakovanjih in dožemanju evropskih državljanov. Poudariti je treba, da lahko negotovosti in nepredvidljivi dogodki vplivajo na doseganje kazalcev uspešnosti.

2. To se nanaša na bolezni živali, bolezni, ki se prenašajo s hrano, in biotoksine.
3. Premikanje živali mora doseči ravnovesje, pri čemer je prosto premikanje živali sorazmerno s tveganjem vnosa in širjenja bolezni ter z dobrim počutjem živali med prevozom.
4. V skladu s Sporočilom Komisije Evropskemu Parlamentu in Svetu o akcijskem načrtu Skupnosti za zaščito in dobro počutje živali 2006–2010 (COM(2006)0013).
5. Evropski svet je junija 2006 sprejel ambiciozno in obsežno prenovljeno strategijo trajnostnega razvoja EU – DOC 10917/06.

Akcijski načrt

Cilj akcijskega načrta bo razložiti bistven obseg dejavnosti, ki se izvajajo ali se bodo izvajale na ravni EU s pomočjo zakonodajnih predlogov ali drugih mehanizmov, da se dosežejo različni cilji strategije v naslednjih šestih letih.

Akcijski načrt za doseg strateških ciljev (oddelek 4) se bo osredotočil na štiri glavne stebre ali področja dejavnosti:

1. določanje prednostnih nalog posredovanja EU;
2. okvir EU za zdravstveno varstvo živali;
3. preprečevanje, nadzorovanje in pripravljenost ter
4. znanost, inovacije in raziskave.

Za celotno delo Komisije se bosta uporabljali dve ključni načeli, in sicer partnerstvo in obveščanje.

10

PARTNERSKO SODELOVANJE

Partnerski pristop, zgrajen na zaupanju, odprtosti in volji do sprejemanja težkih odločitev, je bistvenega pomena za uspeh. S strategijo lahko dosežemo resnične spremembe, če vsi udeleženci na področju zdravstvenega varstva živali sodelujejo med seboj in z vsemi zainteresiranimi državljani. V obstoječi politiki Skupnosti za zdravstveno varstvo živali obstaja veliko primerov dejavnega partnerstva. Izkoristiti moramo obstoječe sodelovanje, podpirati nove pobude in bolje izkoristiti nezakonodajne alternativne ureditve. „**Svetovalni odbor za zdravstveno varstvo živali**“⁶ bo vključeval predstavnike nevladnih organizacij iz celotnega sektorja zdravstvenega varstva živali ter predstavnike potrošnikov in vlad. „Svetovalni odbor za zdravstveno varstvo živali“ bo zagotavljal **strateške smernice** o ustrezni/sprejemljivi ravni varovanja zdravja živali ali ljudi ter prednostnih nalogah za ukrepe in obveščanje. Prav tako bo spremljal **napredek strategije**, Komisija se bo z njim posvetovala o vseh ocenah učinka, prav tako pa bo Komisiji svetoval o najboljših načinih za doseganje dogovorjenih rezultatov.

V sodelovanju s Svetom bo Komisija organizirala konferenco za predstavitev napredka strategije (vmesni pregled – 2010).

6. Svetovalni odbor za zdravstveno varstvo živali bo ustanovljen kot delovna skupina Svetovalne skupine za prehranjevalno verigo ter zdravje živali in rastlin – člen 4.2 Sklepa Komisije 2004/613/ES z dne 6. avgusta 2004.

OBVEŠČANJE

Zdravstveno varstvo živali je skrb vseh evropskih državljanov. Ta skrb ni povezana samo z javnim zdravjem in varnostjo živil, temveč tudi z ekonomskimi stroški, ki jih lahko povzročijo izbruhi bolezni živali, in razmisleki glede dobrega počutja živali, vključno s posledicami nadzora bolezni. Skupnost je zavezana k **jasnosti** in **preglednosti**, kadar potrošnike in zainteresirane strani obvešča, kaj dela EU in zakaj. Evropski in nacionalni subjekti morajo sodelovati, da se zagotovi skladno sporočilo in spodbudi zaupanje javnosti.

Obveščanje o strategiji

O napredku strategije se bo **poročalo vsako leto**, prav tako pa se bo obsežneje obveščalo o politikah in pobudah. Obveščanje bo potekalo na različne načine, odvisno od posredovanega sporočila in ciljne skupine. Vključevalo bo udeleževanje mednarodnih in nacionalnih dogodkov, razvijanje sodelovanja z mediji in nevladnimi organizacijami, izboljševanje spletišč za vključitev obsežnih pomembnih informacij za vse zainteresirane strani, kontrolne sezname, priročnike in forum za vprašanja in odgovore.

11

Obveščanje v primeru krize

Dobro obveščanje o tveganjih za zainteresirane strani/potrošnike je prav tako izjemno pomembno, saj je zaradi nepravilnega dojetja tveganja v javnosti regulator v primeru krize lahko prisiljen sprejeti neupravičene ali nesorazmerne ukrepe. Svetovalni odbor za zdravstveno varstvo živali bo svetoval Komisiji, da bo izboljšala obveščanje v primeru krize.

Steber 1

Določanje prednostnih nalog posredovanja EU

Novo strategijo za zdravstveno varstvo živali je treba obravnavati kot celovito strategijo ocenjevanja in obvladovanja tveganja, ki se osredotoča na biološka in kemična tveganja v EU.

KATEGORIZACIJA NEVARNOSTI, POVEZANIH Z ŽIVALMI

12

Profiliranje in kategoriziranje bioloških in kemičnih tveganj bosta zagotovila osnovo za sprejemanje odločitev o tem, kdo je odgovoren za ukrepe.

Oceniti je treba opredeljene nevarnosti za zdravje živali, da se ugotovi:

- njihov **pomen** za štiri cilje strategije EU na visoki ravni;
- „**sprejemljiva raven tveganja**“ za Skupnost;
- relativna **prednostna naloga** za ukrepe za zmanjšanje tveganja.

V primeru resnih nevarnosti za zdravje ljudi in gospodarstvo podeželja si moramo prizadevati za zmanjšanje tveganja na zanemarljivo raven. Toda ničnega tveganja ni mogoče doseči. Tudi kadar se obravnavajo nevarnosti visoke prioritete, v primeru katerih se skuša doseči zanemarljiva raven tveganja, moramo analizirati stroškovno korist in stroškovno učinkovitost možnih posredovanj, da se zagotovi najboljša uporaba omejenih sredstev, in sicer v smislu financiranja EU in stroškov proizvajalcev. To je pomembno za našo oskrbo s hrano in ključnega pomena za trajnost okolja in gospodarstev podeželja držav članic.

Kadar se ugotovi potencialno resno tveganje za zdravje, vendar obstaja znanstvena negotovost, da se ta nevarnost pojavi, je treba med čakanjem na nadaljnje znanstvene informacije o obsegu tveganja sprejeti ustrezne začasne ukrepe, da se zagotovi visoka raven varovanja zdravja (**previdnostno načelo**).

Profiliranje in kategoriziranje tveganj sta pomembna in težavna procesa, ki sta se na ravni EU že začela. Odločitve morajo temeljiti na zanesljivih znanstveno dokazanih dejstvih in ustrezni oceni tveganja (steber 4). Toda znanost sama ne bo mogla zagotoviti vseh odgovorov. Zato bo Komisija vključila predstavnike vseh

zainteresiranih strani v proces obvladovanja tveganja, da bo dobila čim širše soglasje in skupno odgovornost za sprejete odločitve ter dosegla dogovorjene cilje.

Cilji bodo določeni na ravni Skupnosti, na nacionalni ravni in po potrebi na regionalni ravni. Ustrezni **kazalci uspešnosti** bodo omogočili ocenjevanje napredka v naslednjih šestih letih.

Primeren **obseg sredstev** za doseg zaželene ravni zaščite in razvoj sistema za delitev odgovornosti in stroškov bo temeljil na kategorizaciji bioloških in kemičnih tveganj.

Pričakovani rezultati:

- **Kategorizacija bioloških in kemičnih tveganj** glede na pomen za EU.
- Dogovor o **sprejemljivi ravni tveganja**.
- Določitev **prednostnih nalog**, merljivih **ciljev** in **kazalcev** uspešnosti.
- Določitev **obsega sredstev**, ki se bodo dodeljevala za opredeljene nevarnosti.

Steber 2

Sodoben okvir za zdravstveno varstvo živali

Oblikovanje enotnega zakonodajnega okvira, z večjim poudarkom na spodbude in ne na kazni, v skladu z drugimi politikami EU in približujoč se mednarodnim standardom.

ENOTEN IN JASNEJŠI ZAKONODAJNI OKVIR

14

Epidemične bolezni živali, kot sta aviarna influenza ali slinavka in parkljevka, lahko imajo uničujoče posledice za kmete in gospodarstvo kot celoto v določeni državi, na kontinentu ali celo po vsem svetu.

Mednarodne organizacije, kot sta OIE in Svetovna banka, menijo, da je zdravje živali *globalno javno dobro*. EU obravnava delo „služb za zdravstveno varstvo živali“⁷ v skladu z mednarodnimi standardi (v smislu zakonodaje, zgradbe, organizacije, sredstev, zmogljivosti, vloge zasebnega sektorja in parastrokovnjakov) kot minimalni cilj. To je prednostna naloga za javna vlaganja.

Nenehno razvijajoča se zakonodaja je eden glavnih mehanizmov za posredovanje EU na področju zdravstvenega varstva živali, in sicer pri izvajanju politike Skupnosti in mednarodnih obveznosti. Načela boljše pravne ureditve se bodo uporabljala prek okrepljenega partnerstva in boljšega obveščanja.

Cilj prihodnje strategije bo zamenjati vrsto obstoječih med seboj povezanih ukrepov politike z enotnim okvirom politike. Strategija za zdravstveno varstvo živali si bo prizadevala za enoten jasen zakonodajni okvir, ki se bo čim bolj približal priporočilom/standardom in smernicam OIE/Kodeksa. Ta zakonodajni okvir bo vključeval ukrepe za prehrano in dobro počutje živali.

Odgovornost Evropske komisije je zagotoviti, da nepravilna nacionalna/regionalna pravila ne predstavljajo morebitne ovire za notranji trg. Vendar pa mora biti zakonodajni okvir EU ustrezno prilagodljiv, da se omogoči presojanje enakovrednosti, reševanje sporov in učinkovito odzivanje na spreminjajoče se okoliščine. Posebno pozornost je treba nameniti položaju živali, ki se vzrejajo za nekomercialne namene (tj. ljubiteljsko), in prosto živečih živali, v kolikor to neposredno vpliva na osrednje cilje⁸.

7. To pomeni pristojna uprava, vsi pristojni organi in vse osebe, ki jih odobri, registrira ali jim izda dovoljenje z zakonom določen organ za zdravstveno varstvo živali (kot je določeno v kodeksu OIE).
8. Npr. *Natura 2000*, uvedena z Direktivo Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst in Direktivo Sveta 79/409/EGS z dne 2. aprila 1979 o ohranjanju prosto živečih ptic.

Vloge in odgovornosti bodo jasno opredeljene. Na vseh ravneh je potreben pristop, usmerjen v pobude. Zahteva se revizija sedanjega instrumenta za sofinanciranje.

Za številne odločbe Komisije bodo uporabljeni učinkovitejši postopki. Stalni odbor za prehranjevalno verigo in zdravje živali⁹ se bo osredotočil na odločbe, ki so ključnega pomena za države članice in zainteresirane strani. Čim bolj je treba spodbujati nezakonodajna orodja.

Pričakovani rezultati:

Splošni zakon EU o zdravstvenem varstvu živali:

- **enotni horizontalni pravni okvir** bo opredeljeval in vključeval skupna načela in zahteve obstoječe zakonodaje (trgovina znotraj Skupnosti, uvoz, nadzor bolezni živali, prehrana in dobro počutje živali);
- obstoječa zakonodaja bo **poenostavljena**, ustrezno pa jo bo zamenjal novi okvir, ki se bo skušal **približevati mednarodnim standardom** (standardi OIE/kodeksa) in bo hkrati zagotavljal **trdno zavezanost visokim standardom** zdravstvenega varstva živali.

RAZVOJ UČINKOVITEGA SISTEMA ZA DELITEV STROŠKOV IN ODGOVORNOSTI

Bolezni živali

Obstoječi sistemi za nadomestila se večinoma osredotočajo na zagotavljanje mehanizmov za nadomestila za lastnike živali v primeru izbruha bolezni. Ustrezna delitev stroškov, koristi in odgovornosti bi lahko bistveno prispevala h glavnim ciljem strategije. Lahko bi prispevala k preprečevanju resnejših finančnih tveganj za države članice in Skupnost z zagotavljanjem pobud za preprečevanje nevarnosti, povezanih z živalmi. Prav tako bi lahko krepila ekonomsko in socialno kohezijo Skupnosti, zlasti pa bi lahko zmanjšala razlike med ravnmi zdravstvenega varstva živali v različnih regijah.

Po eni strani imajo vlade pomembno vlogo pri varovanju naših zunanjih meja proti vdoru bolezni in odzivanju na izbruhe eksotičnih bolezni. Določba o državnem nadomestilu je prav tako izjemno pomembna za nadomestila za zasebno lastnino, uničeno za javno dobro, vsaj v tej meri, da lastnik ni odgovoren za izbruh. Pri tem je zaščita javnega zdravja ključnega pomena.

Po drugi strani so za zdravstveno varstvo živali prvotno odgovorni lastniki živali in industrija kot celota. Zato so lastniki živali in industrija v boljšem položaju kot drugi, da se soočijo z mnogimi tveganji bolezni živali.

Obstaja splošno soglasje, da politika potrebuje popolno sodelovanje in zavezanost vseh strani, vključno z zavarovalniškim sektorjem. Ključno vprašanje je, kdo je odgovoren za tveganje, poleg tega pa je treba uvesti nove mehanizme, da se vključijo večje zainteresirane strani v sprejemanje odločitev o pomembnih vprašanih politike, zlasti za nujne ukrepe.

Potrebna bo študija izvedljivosti za proučitev konkretnih predlogov za postopen razvoj usklajenega sistema EU.

15

9. SCFCAH – Stalni odbor za prehranjevalno verigo in zdravje živali.

Sektor krme

Kadar v sektorju krme pride do obsežnih incidentov, so javni organi običajno močno obremenjeni s stroški umika, prevoza, skladiščenja in uničenja krme, živil in živali, prav tako pa s stroški analiz in drugimi upravnimi obremenitvami. Nosilci dejavnosti na področju krme so odgovorni za kakršno koli kršitev zadevne zakonodaje o varnosti krme in za neposredne posledice umika s trga, obdelave in/ali uničenja krme, živali in živil, proizvedenih iz njih¹⁰. Komisija bo leta 2007 predložila poročilo Evropskemu parlamentu in Svetu, v katerem bo predstavila možnosti za učinkovit sistem finančnih garancij za nosilce dejavnosti na področju krme.

Pričakovani rezultati:

- ➔ Bolezni živali: razvoj **usklajenega okvira meril EU za delitev odgovornosti in stroškov** na podlagi:
 - > kategorizacije bioloških in kemičnih tveganj glede na pomen za EU (steber 1);
 - > pobude za spodbujanje vseh sodelujočih strani k zmanjševanju tveganja;
 - > možnosti kritja neposrednih izgub;
 - > izravnave stroškov (javno/zasebno financiranje) in odgovornosti. Treba je upoštevati vidike solidarnosti;
 - > preprečitve izkrivljanja konkurence;
 - > skladnosti z mednarodnimi obveznostmi EU;
 - > učinkovitosti in prilagodljivosti izvajanja na nacionalni ali regionalni ravni;
 - > mehanizmov za posvetovanja med partnerji, ki si delijo stroške, zlasti v času krize.

16

VPLIV SKUPNOSTI NA MEDNARODNE STANDARDE

Zakonodaja EU že v veliki meri temelji na priporočilih/standardih in smernicah OIE/Kodeksa ter upošteva obveznosti v okviru Sporazuma Svetovne trgovinske organizacije o uporabi sanitarnih in fitosanitarnih ukrepov (Sporazum SPS). Vendar obstajajo področja, na katerih bi EU lahko izboljšala približevanje tem standardom (npr. status bolezni, uvoz, kakovost in ocenjevanje veterinarskih storitev, laboratorijska testiranja, prehrana živali, cepljenje).

Na področjih, na katerih so bili sprejeti standardi OIE/Kodeksa, bo EU te standarde upoštevala, kadar bo uporabljala ukrepe za zdravstveno varstvo živali. Če pa obstaja znanstvena utemeljitev, pa EU lahko uvede ali ohrani sanitarne ali fitosanitarne ukrepe, ki vodijo do višje ravni sanitarnega ali fitosanitarnega varstva. EU bo še naprej zelo dejavna pri širjenju svojih standardov v okviru OIE/Kodeksa, prav tako pa bo čim bolj skušala zagotoviti, da se ustrezni standardi sprejmejo na mednarodni ravni. Treba je spodbuditi druge člane OIE/Kodeksa, da uporabljajo mednarodne standarde pri določanju lastnih standardov.

Na področju uvoza mora EU izboljšati obveščanje v zvezi z zahtevami za svoje trgovske partnerje. EU mora prav tako okrepiti pogajalske sposobnosti za vprašanja v zvezi z izvozom. EU mora spodbujati druge člane OIE/Kodeksa k izboljšanju usklajevanja

10. Člen 8 Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) 183/2005 z dne 12. januarja 2005 o zahtevah glede higiene krme.

njihovih zakonodaj z mednarodnimi priporočili/standardi in smernicami ter zagotavljanju enotne razlage in izogibanju možnega izkrivljanja mednarodne konkurence.

Glede na to, da so skoraj vsa področja dejavnosti OIE v izključni pristojnosti Komisije, je dolgoročno prav tako zaželeno, da Komisija postane članica OIE, kot je že članica Codex Alimentarius. To bo pomagalo okrepiti skladnost med standardi, smernicami in drugimi določbami, ki jih je sprejel OIE, ter drugimi pomembnimi mednarodnimi obveznostmi Evropske skupnosti.

Pričakovani rezultati:

- **Podpora stališčem EU** na podlagi utemeljenih znanstvenih dokazov, kadar koli je to potrebno.
- **Članstvo Skupnosti v OIE** za okrepitev dejavne vloge Skupnosti.

OBLIKOVANJE STRATEGIJE IZVOZA NA RAVNI SKUPNOSTI

Visoka raven zdravstvenega varstva živali v EU bo ključni prispevek k zagotavljanju rasti in delovnih mest v Evropi, tako da bo zagotovljeno, da bodo kmetje in evropska podjetja ostala konkurenčna in da bodo imela resničen dostop do izvoznih trgov¹¹. Zagotoviti moramo pravične pogoje, pod katerimi so evropska podjetja, pogosto mala in srednja podjetja, lahko konkurenčna na teh trgih. Vse pomembnejše so nepravilne sanitarne ovire. Odkrivanje, analiziranje in odstranjevanje teh ovir je zapleteno, tehnično zahtevno in dolgotrajno.

Pogoji za uvoz živil in proizvodov živalskega izvora so večinoma usklajeni. Vendar to ne velja za izvoz.

Pogajanja o dvostranskih sporazumih s tretjimi državami na področju SPS so v izključni pristojnosti Komisije. Za nekatere tretje države so skupne zahteve EU za izvoz posebej opredeljene v dvostranskih veterinarskih sporazumih¹². Tekoča trgovinska pogajanja, zlasti pogajanja za sporazume o prosti trgovini s Korejo, Indijo in Združenjem držav jugovzhodne Azije (ASEAN)¹³, vključujejo poglavja o SPS.

Komisija z državami članicami razpravlja o posledicah izvajanja obstoječe in prihodnje politike na pogajanja o SPS s tretjimi državami v zvezi z izvozom. Namen je zagotoviti spoštovanje obvez iz Pogodbe v zvezi s skupno trgovinsko politiko in predstaviti enoten pristop Skupnosti pri pogajanjih s tretjimi državami.

Nova strategija EU za zdravstveno varstvo živali bo prispevala k prilagajanju mešanice instrumentov politike za omogočanje dostopa do izvoznega trga, oživitve partnerstva z zainteresiranimi stranmi in določitve prednostnih nalog za najboljšo uporabo sredstev.

17

11. Sporočilo Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij, COM(2007) 183 z dne 18. aprila 2007 o „globalni Evropi: okrepljeno partnerstvo za olajšanje dostopa na trge evropskim izvoznikom“.

12. Vključno s Čilom, Mehiko, ZDA, Kanado, Novo Zelandijo in državami članicami Evropskega združenja za prosto trgovino.

13. ASEAN – Združenje držav jugovzhodne Azije.

Pričakovani rezultati:

- Učinkovitejša in preglednejša podpora podjetij, vključno z malimi in srednjimi podjetji, usmerjena v rezultate in osredotočena na konkretne sanitarne težave, s katerimi se podjetja EU soočajo na trgih tretjih držav.
- **Boljše določanje prednostnih nalog** pri ukrepih proti sanitarnim oviram za razporejanje človeških virov in doseganje najboljšega gospodarskega vpliva.
- **Okrepljena vloga** pri pogajanjih o pogojih EU za izvoz in reševanju težav pri uvozu prek razvoja lokalno delujočih delovnih skupin za dostop na trg EU, sestavljenih iz delegacij Komisije, ambasad držav članic in organizacij podjetij, kadar je to potrebno.

Steber 3

Preprečevanje in nadzorovanje nevarnosti, povezanih z živalmi, ter pripravljenost na krize

Opredelevanje težav, preden postanejo nevarne, in pripravljenost na obvladovanje izbruhov in kriz.

19

PODPIRANJE UKREPOV BIOLOŠKE VARNOSTI NA KMETIJAH

Biološka varnost zadeva ukrepe, sprejete za zaščito populacij, čred ali skupin živali pred boleznimi, kjer trenutno še ne obstajajo, ali za omejitev širjenja bolezni v čredi.

Uspešni ukrepi biološke varnosti morajo vključevati izolacijo novih živali, pripeljanih na kmetijo, izolacijo bolnih živali, ureditev premikanja ljudi, živali in opreme, pravilno uporabo krme ter postopke za čiščenje in razkuževanje obratov.

Za to so odgovorni lastniki živali, vključno s kmeti, ki se z dejavnostjo ukvarjajo ljubiteljsko. Vendar je za preprečevanje in ukrepe biološke varnosti potreben kolektiven pristop, saj se nekateri nalezljivi patogeni lahko brez težav širijo z ene kmetije na drugo.

Učinkoviti ukrepi biološke varnosti na kmetijah bodo pomembno merilo za določanje območij in razdeljevanje na predele¹⁴ za namene nadzora bolezni in/ali trgovine. Status območja, prostega bolezni, ukrepi biološke varnosti, ukrepi za dobro počutje živali in veterinarski nadzor bodo prav tako možni načini za razvrščanje kmetijskih gospodarstev in podpiranje razvoja sistema za delitev odgovornosti in stroškov.

14. Določanje območij in razdeljevanje na predele sta postopka, ki ju izvaja država v skladu z določbami kodeksa OIE, da opredeli podpopulacije različnih statusov zdravstvenega varstva živali znotraj njenega ozemlja za namene nadzora bolezni in/ali mednarodne trgovine. Razdeljevanje na predele se uporablja za podpopulacijo, kadar se uporabljajo sistemi upravljanja, povezani z biološko varnostjo, določanje območij pa se uporablja, kadar je podpopulacija opredeljena na geografski podlagi.

Pričakovani rezultati:

- **Smernice**, ki upoštevajo raven tveganja, povezanega z različnimi proizvodnimi sistemi in vrstami živali (npr. intenzivna reja, ekstenzivna reja, območja z veliko gostoto živali, kmetije, ki se z dejavnostjo ukvarjajo ljubiteljsko). Te smernice bodo skladne s pravnim okvirom EU za zdravstveno varstvo živali.
- **Zagotovitev sredstev** za financiranje in spodbujanje ukrepov biološke varnosti na kmetijah v zvezi z infrastrukturo prek že obstoječih skladov.

IDENTIFIKACIJA IN SLEDENJE

Cilj okvira EU za sledljivost (sistemi identificiranja, označevanja in računalniški veterinarski sistem TRACES – Trade Control and Expert System) je izboljšati kakovost, natančnost, razpoložljivost in pravočasnost zagotavljanja podatkov o živih živalih, živilih živalskega izvora in krmi. Omogoča sledljivost čez meje držav članic.

Trenutno se posamezne živali, npr. govedo, identificirajo s pomočjo identifikatorjev, papirnega sistema potnih listov za živali in registrov kmetijskih gospodarstev, skupaj z nacionalnimi identifikacijskimi podatkovnimi zbirkami, ki med državami članicami niso povezane. Prevozu živih živali se sledi s pomočjo sistema papirnih certifikatov, skupaj s sistemom TRACES.

S postopno uvedbo elektronske identifikacije se zastavlja vprašanje, kako se srednje in dolgoročno gledano lahko združujejo različni elementi sistema sledljivosti za žive živali in razvija integriran elektronski sistem EU. Zaradi razmerja med stroški in koristmi se mali živinorejci soočajo s specifičnimi izzivi pri uvajanju elektronske identifikacije. Prihodnji sistem mora pozornost nameniti zlasti položaju malih in srednjih podjetij, in sicer na podlagi temeljite ocene učinka.

Izboljšanje natančnosti in pravočasnosti teh podatkov mora privedi tudi do boljših informacij za veterinarski nadzor in boljših načinov za soočanje z izbruhi bolezni, učinkovitost pa bi morala zmanjšati stroške za industrijo in vlado.

Pričakovani rezultati:

- **Sistem TRACES** doseže svoj cilj in postane **enotni portal za vse veterinarske zadeve**.
- **Interoperabilnost nacionalnih identifikacijskih podatkovnih zbirk**.
- **Uvedba elektronskih postopkov** (dolgoročno):
 - > študija izvedljivosti za uvedbo elektronske identifikacije (s posebnim poudarkom na prežvekovalce), prostovoljno ali obvezno;
 - > uvedba elektronskega certificiranja, ki bo zamenjalo papirne certifikate za premikanje živih živali (trgovina znotraj Skupnosti in uvoz);
 - > oblikovanje obsežnejšega, celovitega elektronskega sistema s poenoteno podatkovno zbirko, ki bo vključevala vse elemente sedanjega sistema certificiranja, identifikacije živali ter statusa zdravja in dobrega počutja živali.

BOLJŠA BIOLOŠKA VARNOST NA MEJAH

EU je največji uvoznik živil na svetu. Države članice so pri nadzoru meja odgovorne, da Skupnost zaščitijo pred možnimi tveganji za zdravje živali in ljudi, do katerih lahko pride zaradi mednarodne trgovine z živimi živalmi in proizvodi iz njih. Izziv je izboljšati biološko varnost na mejah brez večjega oviranja čezmejnega premikanja ljudi in kmetijskih proizvodov. Glavni varnostni ukrep pri nadzoru meja glede deklariranega uvoza za namene zdravstvenega varstva živali je pravzaprav pregled dokumentov, EU pa se zanaša na natančnost in poštenost deklaracij v teh dokumentih.

Veterinarji morajo tesneje sodelovati s carinskimi upravami na mejnih kontrolnih točkah in vstopnih točkah v Skupnost, na katerih obstaja možnost, da se blago ali živali vnašajo nezakonito. Obstajajo temeljna vprašanja o oceni tveganja, zaupanju med vladami držav ter o tem, kaj se lahko doseže oz. ne more doseči na mejnih kontrolnih točkah in drugih vstopnih točkah (uspešnost/učinkovitost).

Po drugi strani pa se nekatere države v razvoju morda težje usklajujejo s standardi EU in vključujejo v trgovino. EU mora graditi na tekočih pobudah in izboljšati sodelovanje s tretjimi državami, jim zagotoviti tehnično pomoč, tako da lahko izpolnjujejo zahteve EU v zvezi z zdravstvenim varstvom živali pri uvozu in se borijo proti eksotičnim boleznim pri njihovem viru.

Pričakovani rezultati:

- **Revizija sedanje zakonodaje** in razvoj politike, ki bo omogočala boljši pristop za ugotavljanje tveganj pri mejnih kontrolah in odkrivanju nezakonite trgovine. Razvoj ocene tveganja znotraj EU za odkrivanje pošiljk z visoko ravni tveganja (proizvodi/države) in pomoč pri izbiri zabožnikov, ki jih je treba fizično pregledati.
- Optimizacija **usklajevanja agencij/služb, ki urejajo uvoz** (carine/veterinarske službe).
- Ozaveščanje **potnikov** o omejitvah in njihovih **odgovornostih** ter zagotavljanje primernega izvrševanja.
- Izboljšanje **obvladovanja tveganja na ravni tretjih držav** in zagotavljanje **pomoči tretjim državam** (prek zunanjih instrumentov sodelovanja, usposabljanja, širjenja znanja in podpiranja s pomočjo regionalnih strokovnjakov).

21

NADZOR IN PRIPRAVLJENOST NA KRIZO/OBVLADOVANJE KRIZE¹⁵

Veterinarski nadzor

Veterinarski nadzor zagotavlja zgodnje opozarjanje in hitro odkrivanje nevarnosti, povezanih z živalmi, skupaj s sledenjem in analiziranjem načina pojavljanja in širjenja bolezni.

Dobljene informacije so ključni znanstveni dokazi za institucije in vlade EU, da utemeljujejo odločitve o ukrepih za preprečevanje in nadzor, ter za ocenjevanje učinkovitosti obstoječih pristopov. Nadzor zagotavlja informacije, ki jih širša javnost, kmetje in lastniki hišnih živali ter veterinarji kirurgi lahko uporabijo, da se odločijo, kako lahko najbolje zaščitijo svoje zdravje in zdravje svojih živali. Prav tako sta bistvenega pomena boljše razumevanje in ocenjevanje vpliva podnebni sprememb na zdravje živali, da se omogoči boljše „prilagajanje“ veterinarskih ukrepov.

15. Vključno s sodelovanjem s tretjimi državami.

Imetniki živali in veterinarji prav tako potrebujejo učinkovito usposabljanje, da lahko zgodaj prepoznajo znake bolezni.

Pripravljenost na nujne primere

Z nujnimi primeri, povezanimi z živalmi, se je treba soočiti hitro in učinkovito z uporabo dogovorjenega pristopa. Možnost Komisije, da sprejema hitre odločitve za nujne ukrepe, je velikega pomena pri omejevanju in nadzoru nevarnosti, povezanih z živalmi, na ravni EU.

V odziv na etična vprašanja in vedno pogostejše zahteve po izboljševanju dobrega počutja živali je EU že sprejela bolj prilagodljiv pristop za cepljenje in izboljševanje politike za nadzor resnejših bolezni živali. Zmanjšanje števila odstranjenih živali bo eden izmed ciljev nove politike EU za zdravstveno varstvo živali (cilj 4). Vendar je zaradi različnih elementov¹⁶ pomembno, da se odločitve za cepljenje sprejemajo od primera do primera.

Za pripravljanje, načrtovanje ravnanja v nepredvidljivih razmerah in izvajanje načrtov pripravljenosti na nujne primere so odgovorne vlade. Za te načrte je vnaprej potrebno soglasje partnerjev, s katerimi si delijo stroške.

Ključna dejavnika uspešnega obvladovanja izbruha sta vedeti, kje se nahajajo živali in proizvodi iz njih, ter nadzorovati njihovo gibanje.

16. Razpoložljivost in učinkovitost cepiva, zahteve po veljavnih testih, ki po možnosti razlikujejo okužene od cepljenih živali, mednarodne smernice OIE in možne posledice za trgovino, analiza stroškovne učinkovitosti, možna tveganja, povezana z uporabo cepiva.

Pričakovani rezultati:

Nadzor:

- Izboljšanje določanja prednostnih nalog nadzora v skladu s kategorizacijo nevarnosti, povezanih z živalmi. Določanje ustreznih kazalnikov in načinov za zbiranje podatkov.
- Spodbujanje omrežij sodelovanja zainteresiranih strani, zlasti prek Evropskega centra za preprečevanje in obvladovanje bolezni ter Evropske agencije za varnost hrane, izboljšanje zbiranja podatkov, analize tveganja in obveščanja javnosti ter usposabljanja, da se omogoči zgodnje odkrivanje zdravstvenih težav živali.
- Zagotavljanje sredstev:
 - > za podpiranje nadzora nad epidemijami prek obstoječih skladov;
 - > za ohranjanje zmogljivosti diagnosticiranja EU (npr. financiranje povezovanja laboratorijev) in
 - > za zagotavljanje ustreznega usposabljanja (npr. pobuda „boljše usposabljanje za varnejšo hrano“¹⁷).
- Prilagajanje sistema prijavljanja živalskih bolezni za doseganje večje vrednosti nadzornih dejavnosti in obsežnejše širjenje informacij¹⁸.

Pripravljenost na nujne primere:

- Pobuda za izboljšanje pripravljenosti EU na resnejše nevarnosti za zdravje živali. Ti elementi so prav tako lahko uporabni za prepoznavanje in odzivanje na možne napade biološkega terorizma:
 - > mreža za hitri odziv;
 - > podpiranje širjenja strokovnega znanja in orodij, da se omogoči humana usmrtitev živali v nujnih primerih;
 - > zmogljivost obveščanja v času krize;
 - > enote za obvladovanje kriz in veterinarska ekipa za nujne primere znotraj Skupnosti;
 - > okrepitev potrebnih zalog antigena/cepiva v EU.
- Opredeljevanje in omogočanje hitrih pristopov za **dovoljenje za promet** po vsej EU **z veterinarskimi proizvodi (npr. cepivi)**, ki se uporabljajo za preprečevanje bolezni živali, ki so predmet nujnih ukrepov Skupnosti.

17. Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu o boljšem usposabljanju za varnejšo hrano (COM(2006)519).

18. Poleg tega pa na ta način pomagati državam članicam EU, da izpolnijo mednarodne zahteve in se izognejo dvojnemu trudu, ob upoštevanju potrebe po posredovanju podobnih informacij prek svetovnega informacijskega sistema OIE za zdravstveno varstvo živali.

Steber4

Znanost, inovacije in raziskave

Spodbujati in usklajevati analizo tveganja, znanost, inovacije in razvoj ter tako prispevati k visoki ravni javnega zdravja in konkurenčnosti podjetij EU na področju zdravstvenega varstva živali.

ZNANOST

Skupnost je zavezana odličnosti, neodvisnosti, odprtosti in preglednosti znanosti.

Postopoma se je razvilo omrežje **referenčnih laboratorijev Skupnosti in nacionalnih referenčnih laboratorijev**, ki proučujejo bolezni živali.

Znanstveno utemeljena in enotna testiranja so osnova za ustrezno diagnozo bolezni in uporabo potrebnih ukrepov za nadzor in izkoreninjenje.

Evropska agencija za varnost hrane in **Evropska agencija za zdravila** prav tako mobilizirata in usklajujeta znanstvene vire iz vse EU za zagotovitev visoko kakovostnih in neodvisnih znanstvenih nasvetov ter ocen tveganja. To odgovornim za obvladovanje tveganja (Evropski komisiji, Evropskemu parlamentu in državam članicam) zagotavlja utemeljeno osnovo za politiko na področju zdravstvenega varstva živali.

Pričakovani rezultati:

- Okrepitev sodelovanja med evropskimi agencijami in nacionalnimi telesi.
- Pregled in po potrebi razširitev dejavnosti referenčnih laboratorijev Skupnosti na podlagi ocene.

INOVACIJE IN RAZISKAVE

Za razvoj sodobnih raziskav v globalnem okolju je pomembno zagotoviti sodelovanje na različnih ravneh, usklajevati politike na nacionalni ali evropski ravni, spodbujati povezovanje ekip in povečevati mobilnost posameznikov in idej. Z odločnimi ukrepi na evropski ravni na področju zdravstvenega varstva živali se lahko premesti sedanja razdrobljenost evropskih prizadevanj.

Novi sedmi okvirni program (2007–2013) bo skupaj z nacionalnimi prizadevanji in drugimi skupnimi evropskimi raziskovalnimi dejavnostmi pomembno orodje za podpiranje raziskav na področju zdravstvenega varstva in dobrega počutja živali.

Začela se je že vrsta pobud za spodbujanje raziskav na področju bolezni in dobrega počutja živali, vključno s pozivom za oblikovanje sistema ERANET19 na področju zdravstvenega varstva živali, informacijske platforme o zaščiti in dobrem počutju živali, in uvedbo evropske tehnološke platforme za globalno zdravstveno varstvo živali leta 2004.

Tehnološka platforma pod okriljem industrije mora mobilizirati javni in zasebni sektor v Evropi za zagotovitev sredstev za izvajanje raziskav prek javno-zasebnih partnerstev. Olajšati mora razvoj novih in učinkovitih orodij (zlasti cepiv in diagnostičnih testov) za nadzor bolezni živali, ki so večjega pomena v Evropi in drugod po svetu. Skladen zakonodajni okvir je predpogoj za učinkovito politiko na področju zdravstvenega varstva živali ter razvoj in uporabo zdravil za živali in nove generacije cepiv.

Poleg tega je Komisija v svojem akcijskem načrtu Skupnosti o zaščiti in dobrem počutju živali predlagala ustanovitev evropskega središča za dobro počutje živali. **Središče bi usklajevalo in podpiralo raziskave za posodobitev obstoječih standardov.**

Pričakovani rezultati:

- Opredelitev **akcijskega** načrta **raziskav**, ki bo vključeval industrijo in druge pomembne zainteresirane strani. Ta načrt bo **določal prednostne naloge** za nevarnosti, povezane z živalmi, in **prepoznaval „vrzeli“** v obstoječih orodjih za nadzorovanje, diagnosticiranje, cepljenje in zdravljenje.
- Zagotovitev **ustrezne ravni financiranja** za izvedbo akcijskega načrta raziskav prek javno-zasebnih partnerstev.
- Razvoj primernega okvira na ravni Skupnosti za odpravljanje protipobud za proizvajalce ter ohranitev zmogljivosti EU, zlasti za okrepitev zalog antigena/cepiva v EU.
- Zagotovitev podpore raziskavam v tretjih državah prek **mednarodnega sodelovanja**, zlasti za resnejše eksotične bolezni ali spregledane zoonoze, ki močno vplivajo na navedene države.

19. Cilj sistema ERANET v okviru Evropskega raziskovalnega prostora je izboljšati sodelovanje in usklajevanje raziskovalnih dejavnosti (tj. programov), ki se izvajajo na nacionalni ali regionalni ravni v državah članicah in pridruženih državah prek povezovanja raziskav.

Strategija eu za zdravstveno varstvo živali

Področje uporabe

- proizvodne živali
- živali za delo, šport, rekreacijo ali razstave
- hišne živali
- prosto živeče živali in
- živali za uporabo v raziskavah in za učne namene

Elementi obstoječega pravnega okvira EU

- trgovina/trg znotraj Skupnosti
- pogoji za uvoz/nadzor na mejah
- nadzor, izkoreninjenje in spremljanje boleznih živali
- dobro počutje živali
- prehrana živali, krmni dodatki
- zdravila za uporabo v veterinarski medicini
- sledljivost
- raziskave
- ocena tveganja in znanstveno svetovanje
- usposabljanje in znanja
- obveščanje
- finančni vidiki

Partnerstvo

- lastniki živali
- imetniki/uporabniki živali
- veterinarji kirurgi
- dejavnost prehranjevalne verige
- industrija na področju zdravstvenega varstva živali
- potrošniki, potniki
- trgovci na drobno
- interesne skupine za živali in druge nevladne organizacije
- interesne skupine za podeželje
- imetniki divjadi, lovci in lastniki zemljišč (prosto živeče živali)
- vlade in druge javne inštitucije
- inštitucije EU
- agencije EU
- mednarodne organizacije

26

Glavni dejavniki

- Politika na področju javnega zdravja (vključno z varnostjo živil)
 - Lizbonska agenda (gospodarstvo, rast in konkurenčnost)
 - Politika trajnostnega razvoja
- Mednarodne obveznosti:**
- Sporazum o sanitarnih in fitosanitarnih ukrepih (SPS)/STO
 - Evropsko soglasje o razvoju (cilji tisočletja)

Skladnost

- Skupna kmetijska politika
- Ribiška politika
- Širitvena politika EU
- Potrošniška politika
- Politika na področju notranjega trga
- Trgovinska politika
- Politika na področju inovacij in raziskav
- Zunanji odnosi s tretjimi državami
- Razvojna politika
- Zunanja pomoč tretjim državam
- Carinski standardi
- Boj proti goljufijam

Splošna načela

subsidiarnost/sorazmernost/odgovornost

boljše obveščanje – boljša pravna ureditev – poenostavitev – zmanjšanje upravne obremenitve

Cilji in akcijski načrt

Evropska komisija

**novi strategiji za zdravstveno varstvo živali za Evropsko Unijo (2007–2013)
„Bolje preprečiti kot zdraviti“**

Luxembourg: Urad za uradne publikacije Evropskih skupnosti

2007 — 26 strani — 21,0 x 29,7 cm

ISBN 978-92-79-06859-1

Novi strategiji za zdravstveno varstvo
živali za Evropsko Unijo (2007–2013)
„Bolje preprečiti kot zdraviti“